Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 41 — Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1108, Act of October 3, 1917, Authorized June 27, 1918 — New York 1, N. Y., Spalio-October 11, 1957 — Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879 — Vol. XLVIII

Europos Atstovai PJT Posėdžiuose

Europos Tarybos Komisijos Taryboje Neatstovaujamų Valstybių Interesams Ginti pirmininkas K. Wistrand ir vicepirmininkas F. J. Goedhart New Yorke

Spalio 3 ir 4 dienomis New Yorke įvyko PJT Seimo keturi posėdžiai. Darbotvarkėje politinės padėties įvertinimas, priverčiamieji darbai ir darbininkų teisių laužymas Sovietų Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose. Bet šių posėdžių išskirtinė žymė — dalyvavimas svečių iš Europos, laisvosios Europos valstybių oficialių atstovų.

Tiesa, Europos Tarybos Komisijos Taryboje Neatstovaujamų Valstybių Interesams Ginti pirmininkas, Švedijos senatorius K. Wistrand savo žodyje PJT Seime prisipažino neturįs vykdomosios galios ir negalįs pažadėti pavergtųjų išlaisvinimo, bet savo dalyvavimu PJT Seime norįs parodyti Vakarų Europos solidarumą ir palankumą Sovietų pavergtiesiems kraštams, norįs paliudyti Vakarų Europos viešosios opinijos nesutaikomumą su esamąja Centro ir Rytų Europoje padėtimi. Sutikdama su mintimi, kad Sov. Sąjunga atsižvelžia tik į jėgos argumentus, K. Wistrand lygiagrečiai pabrėžė, kad Sovietų Sąjunga lygiai atsižvelgianti ir į savų interesų argumentus. Esą jau šiandien aišku, kad laikas Sovietų Sąjungos sudarytą ir jėga palaikomą padėtį Centro ir Rytų Europoje, kreipsiąs prieš pačios Sov. S-gos interesus. Jėga negalinti visą laiką apspręsti santykius tarp valstybių. Kai visur pasaulyje kolonizmas nykstąs, kaip galį seni europinės kulturos centrai buti paversti kolonijomis? Nesą nepatvaresnio reiškinio kaip jėga. Sovietų Sąjunga pati pamatys, kad kolonizmas jai neapsimokąs. Sov. Sąjungos vidaus evoliucija lygiagrečiai diktuojanti ir jos tarptautinių santykių evoliuciją. Pavergtiesiems reikalingas ryžtas ir kantrybė. Sprendimas brėkštąs.

Po Wistrando žodžio visai naturalu buvo patiems PJT atstovams pasisakyti dėl tarptautinės padėties. Diskusijas pradėjo PJT politinės komisijos pirmininkas V. Sidzikauskas, pateikdamas projektą atsišaukimo į Jungtinių Tautų narius — laisvąsias valstybes. Atsišaukimo išvadose PJT Seimas "pabrėžtinai šaukiasi į Jungtinių Tautų narius — laisvųjų valstybių vyriausybes, kad jos: (1) pagal Jungtinių Tautų Chartos 39 str. nuostatus pateiktų JT pilnačiai Sovietų Sąjungos agresijos bei intervencijos veiksmais Centro ir Rytų Europoje sudarytos padėties klausimą svarstyti, ir (2) kad spaustų Sovietų Sąjungą atitraukti iš Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, LIETUVOS, Rumunijos ir Vengrijos karines bei policines jėgas ir visus kitus agentus, kad tikros laisvės sąlygomis galėtų įvykti rinkimai, įgalinantieji pagal šių tautų valią sudaryti vyriausybes".

Diskusijos dėl tarptautinės padėties įvertinimo nusitęsė per tris PJT Seimo posėdžius.

Spalio 4 dieną priešpietiniame posėdyje kaip svečias tarė žodį Europos Tarybos Komisijos Taryboje Neatstovaujamų Valstybių Interesams Ginti viceprezidentas, Olandijos parlamento socialistų frakcijos lyderis F. J. Goedhart. II-jo Pasaulinio karo metu kaip Olandijos rezistentas buvęs nacių pasmerktas miriop, bet patį paskutinį momentą iš kalėjimo pabėgęs. Goedhart yra didelis Europos apsijungimo šalininkas lygiai ir bekompromisinis kovotojas su sovietiniu kolonizmu. Savo žodyje PJT Seimui Goedhart pirmiausia pabrėžė, kad Vakarų pasaulyje dar nemaža esą žmonių ir politikų tebegyvenančių iliuzija, kad su komunistiniu pasauliu galima sugyventi. Tatai įgalina sovietų ekspansiją. Kremlius karu nerizikuosiąs, bet visais kitais budais sieksiąs savo įtaką plėsti. Šiuo metu Kremlius ypač naudojąs nusiginklavimo šukį. Faktiškai Sov. Sąjunga negalinti nusiginkluoti, nes tada subyrėtų tik jėga besilaikanti sovietų imperija. JT. pilnaties pastarasis nutarimas prieš Sov. Sąjungą esąs geras. Bet vien jo nepakanka. Nuo žodžių reikią eiti prie veiksmų. Geras daiktas esąs nusistatymas, kad, kunigaikščio Wan Waihayakon misijai nepasisekus, busiąs panaikintas Kadaro mandatas Jungtinėse Tautose. Bet juk ir Kadaras esąs Kremliaus marionetė. Todėl logiškai iš JT turinti but išmesta Sov. Sąjunga. Ką išdrįso 1939 m. Tautų Sąjunga, išmesdama Sov. Sąjungą dėl jos agresijos prieš Suomiją, turinčios išdrįsti ir Jungtinės Tautos. Bet politikoje nevisada esą vadovaujamasi ligoka. JT kaikurie nariai Maskvos labai biją. Laisvasis pasaulis pirmiausia turįs atsikratyti Maskvos baimės. Daugeliu atžvilgių laisvasis pasaulis esąs stipresnis už Sov. Sąjungą ir tą savo stiprumą turįs išnaudoti savo santykiuose su Sov. Sąjunga. Tas nereiškia karo, bet politinę akciją. Turime sudaryti tarptautinę organizaciją kovai su sovietiniu kolonizmu. Visi Kremliaus vergai esą laisvojo pasaulio sąjungininkai. Visi Kremliaus talkininkai esą laisvojo pasaulio priešai. Neturime turėti iliuzijų nei dėl Tito, nei dėl Gomulkos. Turime veikti bendromis jėgomis vieningai sovietų pavergtieji ir laisvieji.

Laisvosios Europos oficialių žmonių dalyvavimas PJT Seime rodo ne tik Europos solidarumą pavergtiesiems, bet ir įvertinimą pačios PJT organizacijos. **Kor.**

Iš Vilniaus bus tiesiami keli aukštos įtampos elektros laidai į kai kuriuos Aukštaitijos kolchozus.

—o—

Vilniuje lankėsi Latvijos mokytojų ekskursija. Vilniečių pedagogų ekskursija lankėsi Minske.

Banketas SLA Prezidentui Povilui P. Dargiui Pagerbti

POVILAS P. DARGIS, SLA prezidentas

Savo veiklumu visuomenėje, ypatingai Pittsburghe, pasižymi vietiniai lietuviai biznieriai, susiorganizavę į Lietuvių Vaizbos Butą. Ši organizacija prisideda prie visų lietuviškų darbų ir savo aukomis visada paremia lietuvių tautinius darbus. Jie kviečia žymius kalbėtojus iš lietuvių ir amerikiečių tarpo. Rengia banketus, parengimus užsitarnavusiems asmenims ir tinkamai juos pagerbia. Savo laiku Vaizbos Butas yra surengęs pokylius atskiriems Lietuvos valstybės atstovams ir Liet. Vaizbos Buto Centro prezidentui p. A. Rudžiui bei kitiems garbingiems vyrams.

Šiais metais Liet. Vaizbos Butas, tokį pagerbimo benketą rengia musų nenuilstančiam lietuviui patrijotui, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje centriniam prezidentui, Povilui P. Dargiui, pagerbti, kuris yra musų Vaizbos Buto veikliausias narys, musų skyriaus sekretorius, Liet. Vaizbos Butų Amerikoje Centro direktorius, Amerikos Lietuvių Tarybos Centro vice pirmininkas, atstovaudamas jame SLA, ir kuris per virš 25 metus sekmingai veda lietuvių radio programą iš radio stoties WPIT, Pittsburgh, Pa.

Banketas įvyks sekmadienį, **lapkričio 3-čią dieną, 5:30 valandą vakare, puošniame Sherwyn Hotel, Wood Street, Pittsburghe.**

Bankete kalbės Pittsburgho miesto burmistras-mėras David L. Lawrence, eilė teisėjų ir SLA sekretorius dr. M. J. Vinikas iš New Yorko. Dainuos žymi solistė Julia Andriulionytė. Po iškilmingos vakarienės įvyks šokiai, grojant didžiuliam orkestrui.

Tikietu užsisakykit iš anksto pas vietinius Vaizbos Buto narius.

Alexander Savolskis,
prez. Lietuvių Vaizbos Buto, Pittsburgh, Pa.

Gomulkos Ašarinės Dujos Prieš Lenkų Studentus

Lietuvoje aplamai sunki švietimo darbo buklė. Bet štai kaimyninė Lenkija, kurioje Gomulka jau žymiai daugiau turi laisvės ir galimumų tvarkyti visą savo šalies gyvenimą, o tame tarpe ir švietimo reikalus bei jaunuomenės auklėjimą pagal lenkų tautos troškimus. Bet Gomulkos santykiai su plačiaja visuomene kas valandą blogėja. Juk Gomulka ir prie valdžios atėjo tik jaunuomenės pasipriešinimo dėka tuometinei stalinistinei Lenkijos valdžiai.

Bet iš tokių Gomulkų dėkingumo juk negalima tikėtis. Jis reikalauja sau beatodairinio paklusnumo ir prisigerindamas Maskvai vis kiečiau spaudžia kraštą, besistengdamas panaikinti iki šio laiko turėtas laisves. Štai neseniai buvo uždarytas nepaprastai populiarus Lenkijoje jaunų rašytojų ir studentų laikraštis "Poprostu", kuris paskutiniais metais suvaidino nepaprastai reikšmingą vaidmenį visuomenės nuotaikų formavime.

O dabar, kai pirmą kartą Gomulkai esant valdžioje, Varšuvos studentai pamėgino demonstruoti prieš jo politiką, kuri vis darosi panašesnė į Maskvos režimą, jie buvo sutikti ašarinėmis dujomis ir ginklais.

Tasai šviežias įvykis mums parodo, jog iš vienos pusės Gomulka nebuvo pakankamai nuoširdus, kai žadėjo atsirubežiuoti nuo Maskvos, o iš kitos pusės tai vaizduoja lenkų tautos gyvą pasipriešinimo dvasią, kurią ne bus lengva palaužti. Nebent Gomulka sumanys eiti Vengrijos išdaviko Kadaro pėdomis ir į pagalbą pasikvies rusų raudonąją armiją...

SAVAITRAŠTIS KELEIVIS APIE SUSIVIENIJIMĄ

Bostono išeinantis savaitraštis KELEIVIS Nr. 39 patalpino gražų ir reikšmingą straipsnį apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje, kurį čia perspausdinam Tėvynės skaitytojų žiniai.

—o—

BENDRAS VISŲ RUPESTIS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomoji Taryba ir Vajaus Komisija, skelbdama naujo vajaus pradžią, šių metų rugsėjo 1 dieną išleido atsišaukimą, kuriame kreipiasi į visus lietuvius patriotus ir ragina susirupinti lietuviškų organizacijų išlaikymu.

Visiškai galima sutikti su šio atsišaukimo autoriais, jog "SLA yra plati dirva, kurioj gali pasireikšti kiekvieno lietuvio patriotinis darbas. Kiekvieno lietuvio dvasinis pajėgumas gali tarpti tik savoje broliškoje organizacijoje".

Organizuotų lietuvių didžioji armija

Kaip plačioji lietuvių visuomenė žino, Susivienijimas sutelkia žymiąją dalį veikliųjų lietuvių. Čia sutelpa įvairių pažiurų ir įsitikinimų žmonės, kurie praktinį darbą dirbdami pripranta derinti savo nusistatymus ir pažiuras su skirtingai galvojančiais savo tautos žmonėmis. Tuo budu musų tarpe bresta tautinis vieningumas ir mokėjimas pasiaukoti bendram svarbiam tikslui.

SLA Pildomoji Tarybos kvietimas dėtis į šią brolišką lietuvišką organizaciją neabejotinai bus musų žmonių palankiai sutiktas. Nes tapęs SLA nariu, kiekvienas lietuvis tampa milžiniškos patriotinės šeimos nariu. SLA nariai kartu su savo šeimomis ir artimais giminėmis sudaro kelių dešimčių tukstančių geriausią šioje šalyje organizuotų lietuvių armiją.

Praktinė veikla duoda apčiuopiamus rezultatus

Kai musų tarpe kalbama apie bendrus lietuviškus reikalus ir pačios lietuvybės išlaikymą, dažnai išgirstame gražių pageidavimų. Bet tik praktiškai galvojantieji iki šio laiko, kaip matome, šio to pasiekė ir nuveikė naudingus patriotinius darbus. Susivienijimas kviečia musų veikliuosius žmones prisidėti prie vajaus darbo, nes šiais laikais ypatingai svarbu, kad musų didžiausioji ir turtingiausioji organizacija dar labiau sustiprėtų ir sugebėtų atlikti tuos darbus lietuvių naudai, kuriuos dabartinė Pildomoji Taryba yra užsibrėžusi.

SLA atsišaukimą į visuomenę pasirašė giliai praktiniai galvojantieji asmenys. Todėl, jie nurodydami svarbą telkti lietuvius į Susivienijimą, kaipo fraternalę organizaciją, čia pat nurodo ir tą apčiuopiamą naudą, kurią sulauks kiekvienas pasidaręs S. L. A. nariu.

SLA vajaus darbas naujais pagrindais

Naujasis SLA Vajus turi daug nauja ir rodo SLA nuolatinį tobulėjimą.

Negalėdami šiame trumpame straipsnelyje suminėti visų svarbių patobulinimų, kuriuos dabar turi Susivienijimo draudimas, galėtume tik patarti kiekvienam susipažinti su SLA išleistais leidiniais ir paaiškinimais, specialiai šiam vajui padarytais. Reikia pripažinti, jog Susivienijimas uoliai seka gyvenimo reikalavimus ir savo veikloje pritaiko visas svarbesnes ir labiau populiares šioje šalyje draudimo rušis. Žodžiu, lietuviškoji fraternalė organizacija, jokio pelno nejieškodama, turi galimumo kiekvienam duoti pigiausį draudimą. O kadangi SLA, kaip dokumentais, paimtais iš Valstijų draudimo departamentų apyskaitų, įrodyta, jog pagal pasiimtą atsakomybę, jis turi didžiausią piniginę atsargą, palyginus net su didžiosiomis draudimo kompanijomis, todėl Susivienijimo draudimas yra visiškai patikimas ir pilnai saugus. Štai kodėl visai galime sutikti su SLA Pildomosios Tarybos pasirašyto atsišaukimo tvirtinimu, jog "SLA apdraudos geros, geresnių nėra, kad SLA apdraudos pigios, pigesnių nėra".

Pirmaujanti lietuviška organizacija reikalauja visų musų paramos

Ne vienų Susivienijimo veikėjų, bet visos plačiosios lietuvių visuomenės reikalas susirupinti dabar SLA Vajaus pasisekimu, nes pertai mes padauginsime organizuotų lietuvių skaičių ir dar labiau sustiprinsime Susivienijimą, kurio pasisekimu musų žmonės pagrįstai didžiuojasi.

Reikia tikėti, jog lietuviai veikėjai gerai supras minėto atsišaukimo šiltus žodžius: "Lietuvi! Buk susipratęs, ieškok pagalbos ir paramos tik pas savus, remk savus, ir drauskis tik savo pastavioje broliškoje organizacijoje, kurios esi pats savininkas ir šeimininkas".

SLA, pradedant Pažangos vardu pakrikštytą vajų, pirmoje pradžioje svarbu sulaukti iš veikliųjų lietuvių darbuotojų plataus dėmesio šiam vajui. Nes tik bendromis dabar veikiančiomis jėgomis bus galima ir Susivienijimo pažangoje pasiekti apčiuopiamų rezultatų ir bendrai lietuviškoje veikloje sustiprinti patriotinę akciją, kas šiais laikais neginčijamai yra nepaprastai svarbu.

J. Kaušylas.

Žinios iš Okupuotos Lietuvos

(Eltos pranešimai)

Sistematinis tarmių tyrinėjimas. Lietuvos mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literaturos institutas ruošia lietuvių kalbos tarmių atlasą. Visa Lietuva tam tikslui padalinta 700 punktų, išdėstytų vienas nuo kito maždaug 12 km. atstumu. Ištirtųjų bei aprašytųjų punktų skaičius siekiąs jau netoli 300. Tarmių medžiagą renka ekspedicijos ir atskiri asmens. J. Balčikonis, V. Grinaveckas, K. Korsakas, J. Kruopas, B. Larinas, E. Mikalauskaitė, J. Palionis, J. Senkus, K. Ulvydas ir Z. Zinkevičius žurnale "Tarybinė mokykla" paskelbė atsišaukimą "Aprašykime gimtąją tarmę". Tame darbe talkininkaująs ir Vilniaus universitetas bei Vilniaus valstybinis pedagoginis institutas.

—o—

Lenkijos lietuvių kulturinės draugijos sekretorius Pekteriunas buvo atvykęs į Lietuvą. Vilniaus universiteto studentams papasakojo apie Lenkijos lietuvių kulturinį gyvenimą, mokyklas, Punsko lietuvių kulturos namų ir meno saviveiklos kolektyvo "Sudava" veiklą.

Praėjus SLA 7-tos Apskrities Suvažiavimui

Rugsėjo 29 dieną įvyko S. L. A. septintos apskrities suvažiavimas. Šios apskrities suvažiavimas buvo gausus delegatais ir svečiais, dalyvavo iš 14 kuopų viso 57 delegatai, 6 valdybos nariai ir daug svečių.

Reikia pasidžiaugti, kad septintoji apskritis yra pati veikliausia ir stipriausia tarpe visų kitų SLA apskričių. Ir šį kartą ji pasižymėjo gerais, naudingais nutarimais ir darbais.

Visi suvažiavimo dalyvai gyvai interesavosi SLA veikla, ypatingai nauju vajum ir naujomis VX ir Akcidentale SLA apdraudomis, kurios įvestos su šiuo vajumi.

Suvažiavimas nutarė iš savo kasos išmokėti po $5.00 už kiekvieną naują prirašytą narį tam, kas jį prirašys. Jau vien šis nutarimas rodo, kaip suvažiavimo dalyviai buvo susirupinę vajaus pasisekimu.

Centrinis suvažiavimo asmuo

Kadangi yra paskelbtas naujas vajus ir ypač septintos apskrities veikėjai yra gyvai nauju vajum ir visais įvestais pagerinimais ir pakeitimais suinteresuoti, todėl jie džiaugėsi turėdami savo tarpe vajaus vykdytoją dr. M. J. Viniką.

Jau šeštadienį SLA sekretorius dr. M. J. Vinikas turėjo platesnį pasitarmą su septintos apskrities valdyba, kuopų veikėjais ir su SLA vice prez. J. Maceina, nes jie abu priklauso Morgičių Komisijai.

Pačiame suvažiavime dr. M. J. Vinikui teko kalbėti net du kartus. Suvažiavę delegatai ne tik su įdomumu išklausė jo kalbų, bet iškėlė visą eilę praktiškų ir naudingų klausimų.

Be dr. M. J. Viniko suvažiavime SLA reikalais pasakė kalbas vice prez. J. Maceina, S. Gegužis ir M. Kupris.

Pavyzdinga ir didelė auka Susivienijimui

Didelė pagarba tenka atiduoti adv Virbalio ir V. Kamarausko vedamai lietuvių radio valandėlei (banga WILK sekmadieniais nuo 12:05 iki 12:30 val.), nes ją leido dovanai panaudoti SLA reikalams.

Lygiai taip pat gražiai pasielgė SLA vice prez. J. Maceina ir adv. T. F. Mack, leisdami dovanai pasinaudoti (banga WPTS sekmadieniais nuo 10:30 iki 11:00 val.) lietuviška radio valandėle.

Abiejose radio valandėlėse dr. Vinikas kalbėjo po 15 minučių.

Abiejų lietuviškų radio valandėlių vedėjams už tokį rupesnį ir tokią pavyzdingą auką tenka tik padėkoti ir pasidžiaugti, kad dar yra žmonių, kurie visokeriopai nori pasitarnauti SLA reikalams.

Svečiai ir vaišės

Į septintosios apskrities suvažiavimą, bent keliais vežimais atvyko Mahanoy City ir Binghamtono SLA veikėjai, kurie taip pat dalyvavo visuose pasitarimuose.

Kad suvažiavimo dalyviai buvo suinteresuoti nauju S. L. A. Vajum, galime spresti iš vajaus literaturos, kuria tuoj pat išgrabstė ir kurios toli gražu neužteko.

Reikia pastebėti, kad šios apskrities veikėjai ne tik moka dirbti, bet taip pat moka gražiai ir nuoširdžiai po darbo vaišintis.

SLA septintoji apskritis bene turtingiausia, nes savo kasoje šiandien turi grynais apie 13 šimtų dolerių. Šiai apskričiai energingai vadovauja A. Miliauskas, kaip pirmininkas, ir A. Amber-Ambrozaitis ir J. Bučinskas, kaip vice pirmininkai, A. Mockevičius iždin., V. Tamulaitis ir A. Urbonas.

Jiems visada talkininkauja SLA vice prez. J. Maceina, adv. J. Virbalis, adv. T. F. Mack, M. Kupris, V. Kamarauskas ir kiti nenuilstantieji veikėjai. Darbščiosios veikėjos, ponios: M. Banelienė, N. Bajorienė, Tomkevičienė, Lisauskienė, Priesteraitienė, Maceinienė, su jomis Denžilionis ir Karpavičius, ir kitos, taip pat nuoširdžiai talkininkavo apskrities parengimui ir visada visoje apskrities veikloje.

Šis apskrities suvažiavimas paliko ne tik gražius prisiminimus, bet visą eilę naudingų nutarimų ir gražių darbų savo organizacijos stiprybei ir visų narių naudai.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance of America

M. LEO VASIL
Editor

DR. M. J. VINIKAS
Manager

EARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States ------ $3.00
To Foreign Countries ----- $4.00

307 West 30th Street
New York 1, N. Y.
Tel. LAckawanna 4-5529

Susivienijimo kuopų skubūs pranešimai turi buti prisiųsti ne vėliau savaite laiko prieš laikraščio išleidimą. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Keičiant adresus, BUTINAI paduokite zono numerį ir seną adresą.

SLA Pildomosios Tarybos ir Pastoviųjų Komisijų Adresai

Pildomoji Taryba:

P. P. DARGIS, prezidentas, 2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.
J. MACEINA, vice prezidentas, 466 So. Main St., Pittston, Pa.
Dr. M. J. VINIKAS, sekretorius, 307 W. 30th St., New York 1, N. Y.
NORA GUGIS, iždininkė, 3323 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
E. MIKUŽIS, iždo globėja, 2026 N. Humboldt Blvd., Chicago 47, Ill.
Adv. S. BREDES, Jr., iždo globėjas, 37 Sheridan Avenue, Brooklyn 8, N. Y.
Dr. S. BIEŽIS, daktaras kvotėjas, 3148 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.

Įstatų Komisija:

Adv. J. R. VERBALIS, 1024 Miners Bldg., Wilkes Barre, Pa.
Dr. A. MONTVIDAS, 4010 W. Madison St., Chicago 12, Ill.
Adv. T. E. MACK, 482 Wyoming Ave., Wyoming, Pa.

Kontrolės Komisija:

S. GEGUŽIS, 38 S. Main St., Mahanoy City, Pa.
A. S. TREČIOKAS, 315 Walnut St., Newark 5, N. J.
A. MICHELSONAS, 636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Skundų ir Apel. Komisija:

S F. BAKANAS, 421 Forbes St., Bridgeville, Pa.
J. LEKYS, 7 St. Mark Road, Dorchester, Mass.
J. STRAZDAS, 1620 Pinetree Crese, Port Credit, Ont., Canada.

Apšvietos Komisija:

DR. P. GRIGAITIS, 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.
M. VAIDYLA, 840 W. 33rd St., Chicago 8, Ill.
S. C. BUDVITIS, 34 Oliver St., Cambridge 38, Mass.

Labdarybės Komisija:

K. KATKEVIČIENĖ, 5423 S. Spaulding Ave., Chicago 32, Ill.
J. M. TUMAVICIENĖ, 30 Robeson St., Jamaica Plain, Mass.
B. KEBLAITIENĖ, 11631 Indiana Detroit 4, Mich.
ANNA JAGIELLA, 3052 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
DR. M. J. VINIKAS, 307 W. 30th St., New York 1, N. Y.

Jaunimo ir Poilsio Namo Komisija:

A. CHAPLIKAS, 788 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
DR. D. PILKA, 546 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.
DR. A. KAPOCHY, 517 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Jaunuolių Komisija:

ANNA BIEŽIS, 3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill.
VITALIS BUKŠNAITIS, 111-02 — 111th St., Ozone Park, L. I., N. Y.
J. GEGUŽYTĖ, 38 So. Main Street, Mahanoy City, Pa.
IRENE VERBALIS, 419 E. Main Street, Wilkes Barre, Pa.
ANNA MOREY, 669 Lincoln Street, Worcester, Mass.
JOSEPHINE MILLER, Chicago, Ill.
JOSEPH GEDMINTAS, 15 Mt. Ida Road, Brookline, Mass.
M. MISČIKIENĖ, 9804 Empire Avenue, Cleveland, Ohio.
D. KAZIUNAS, 334 No. 12-th Street, Easton, Pa
ANNA JAGELLA, 3052 W. 63-rd Street, Chicago, Ill.
ADV. K. AMBROSE, 12736 Monika, Detroit, Mich.
KATHRYN NAMAKSY, 37 Oriole Street, Roslindale Mass.

SLA Reikalai ir Veikla

Susivienijimo Šeštosios Apskrities Konferencija Chicagoj

Konferencija įvyks spalio (October) 26 dieną, 6 valandą vakare, Lietuvių Auditorijoj, 3124 South Halsted Street.

Busimas SLA seimas įvyks Chicagoj liepos mėnesio pabaigoj Sherman viešbutyje.

SLA Pildomoji Taryba pavedė seimo rengimu rupintis musų apskričiai, kooperuojant ir su toms kuopoms, kurios nepriklauso apskričiai.

Kad kiekviena Chicagos ir apylinkės kuopa galėtų dalyvauti seimo rengimo komisijoj, prašau visas kuopas, priklausančias ir nepriklausančias apskričiai, tuoj išrinkti po du narius į seimo rengimo komisiją ir tuoj man pranešti jų pavardes ir adresus.

Ši komisija iš 30 narių ar daugiau susirinks ir paskirs įvairius reikalingus seimo rengimui komitetus. Komitetai pasikvies į talką ir pagelbininkų.

Šeštosios apskrities kuopų delegatai yra prašomi but konferencijoj, nes ji yra labai svarbi. Kurios kuopos nepriklauso, yra prašomos stoti į musų apskritį.

Ir visi kuopų išrinktieji į seimo rengimo komisiją nariai malonės buti konferencijoj.

Po konferencijos šiek tiek paviešėsime.

SLA 6-tosios apskrities pirmininkas
DR. A. MONTVIDAS,
4010 W. Madison Street,
Chicago 24, Illinois.

Susivienijimo 278 Kuopa Paminės Dviejų Metų Gyvavimo Sukaktį

St. Catharines, Ont., Canada

SLA 278 kuopos dviejų metų gyvavimo sukakties minėjimo pasiruošimas vyksta pilnu tempu. Scenos mėgėjų burelis "Liepsna" rezisuojant poniai Radzevičiuvienei dirba įtemptai.

Neužilgo jau ir spalio 26 diena. Bet rezisorė yra visai rami, ir veikalą "Prieteliai" tai dienai paruoš, ir atvykusius į St. Catharinę patenkins žiurovas. Tikimasi kad ir šio veikalo autorius M. Šalčiunas atvyks iš Toronto pasižiurėti.

Šio veikalo pastatymu rupinasi SLA 278 kuopos nariai Ignas Sajauka ir Juozas Dilys. Ig. Sajauka yra to burelio Seniunas, kuris yra daug įdėjęs darbo, ir rupinasi toliau šio burelio gyvavimu. J. Dilys, aparį kitų pareigų dar ir veikalo pastatyme dalyvauja.

Į SLA dviejų metų sukaktį atvyks ir estų tautinių šokių grupė iš 20 asmenų, kurie padės užpildyti programą.

Estai jau yra susipažinę su SLA veikla, ir yra apsidraudę stambiausiomis sumomis SLA 278 kuopoje. Toks įvertinimas SLA organizacijos, stiprina esančius SLA narius, ir duoda pavyzdį tiems lietuviams, kurie dar neprisirašė.

SLA 278 kuopa po V-tos Kanados Lietuvių Dienos, savo dviejų metų sukaktį atžymės Vliko pirmininko dr. Trimako pareikštu troškimu, daugiau vienybės. Taip pat ir LLV Komiteto vardu kalbėjus J. Audėnui, lietuvių vieningumas stiprina Lietuvos vadavimo bylą. Vienybėje—galybė—stiprybė.

SLA yra viena iš seniausių ir stipriausia organizacija, todėl šiai organizacijai ir teks atlikti dideli darbai. SLA turėdamas 360 kuopų, yra tiek daug pasidarbavęs **tautiškoje dirvoje ir labdaroje,** kad jokia audra jo šaknų neišraus. Nenuostabu, kad SLA seime 1956 metais Detroite, Michigano gubernatorius Williams užbaigė savo kalbą lietuviškai "Kas bus, kas nebus, bet Lietuva laisva bus". Tai yra Amerikos lietuvių, SLA veikėjų nuopelnas.

SLA 278 kuopa iš savo parengimų pelną gautą nelaiko savo kasoje. Tie pinigai priklauso visiems, Bendruomenei, ne iš Bendruomenės yra gauti per atsilankymą į parengimus.

SLA 278 kuopa parėmė St. Catharines šeštadieninę mokyklą ir V-tą Kanados Lietuvių Dieną įteikdami taurę kuri atiteko Montrealio Sporto Klubui Taurui.

SLA 278 kuopa kviečia visus lietuvius iš St. Catharines, Wellando, Niagara Falls, Port Colborne, Hamiltono, Toronto ir kitų kolonijų.

SLA 278 kuopa yra pradėjusi susirašinėjimą su artimomis SLA kuopomis Niagara Falls, N. Y. ir Buffalo, N. Y. Buffalo SLA 304 kuopa yra pasižadėjusi į St. Catharine atvykti spalio 26 dieną. Taip pat laukiama atsakymo ir iš SLA 270 kuopos Nagiara Falls, N. Y.

Per SLA 278 kuopos sukaktį bus kaip tik proga Torontui, Hamiltonui, Buffalui ir Niagara Falls susipažinti ir aptarti tolimesnę bendrą veiklą.

Torontas jau yra daug prisidėjęs švenčiant vienų metų sukaktį, tikimės, kad tarp suminėtų kuopų išsivystis dar didesnis bendradarbiavimas.

Tai visus kviečia SLA 278 kuopa į metinę sukaktį, kuri įvyks š. m. spalio 26 dieną Slovakų Salėje, Welland Ave. ir Page St. kampas, St. Catharines, Ont.

SLA Narys.

Pittston, Pa.

SLA 7 KUOPOS

susirinkimas įvyks šių metų spalio 13 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje, 91 North Main Street.

Prašomi visi nariai ir narės atsilankyti į susirinkimą ir aptarti kuopos reikalus.

S. Norkus,
SLA 7 kuopos sekr.

Bridgeport, Conn.

SLA 51 KUOPOS

sekantis susirinkimas įvyks sekmadienį, šių metų spalio mėn. 20 dieną, 2 valandą po pietų, 407 Lafayette Street.

Gerbiami nariai ir narės, malonėkite atsilankyti į šį susirinkimą, nes kai kurie nariai pasilikę su mokesčiais ir laikas apsimokėti.

Dabar paskelbtas SLA vajus prirašymui naujų narių į Amerikos lietuvių didžiausią organizaciją, kuri rupinasi Lietuvos laisvės atgavimu ir suteikia gerą apdraudą ir ligoje pašalpą pagal pasirinktą laipsnį.

Bridgeporte ir jo apylinkėj gyvena nemažai lietuvių, kurių daugeliui yra reikalinga apdrauda ir ligoje pašalpa.

Kurie norite plačiau susipažinti su SLA organizacijos reikalais, kreipkitės pas SLA 51 kuopos sekretorių Augustą A. Sapiegą, 207 Exeter Street, Bridgeport 6, Conn., o gausite pilnas informacijas.

A. Sapiega,
SLA 51 kuopos sekr.

Philadelphia, Pa.

SLA Aštuntoji Apskritis Rengia Prakalbas

Seniausia ir skaitlingiausia nariais, tvirčiausia finansais, Amerikos lietuvių brolišios apdraudos ir savišalpos bendruomenė, **Susivienijimo Lietuvių Amerikoje** 8-toji apskritis rengia prakalbas **spalio-October 20 dieną, sekmadienį, 3 valandą po pietų, Lietuvių Muzikalės Svetainės patalpose, 2715 E. Allegheny Avenue, Philadelphia.**

Kalbėtojai aiškins susirinkusiems šios organizacijos svarbą ir naudą lietuviams prie jos priklausyti. Tuo reikalu kalbės **prof. dr. Jonas Puzinas** ir SLA iždo globėjas **advokatas Steponas Briedis,** iš Brooklyn, N. Y.

SLA 135 kuopos valdyba maloniai prašo naujai pribuvusių ir čionai gimusių lietuvių. kaip ir apskrities narius, šiuo retu parengimu susidomėti ir gausiai prakalbosna pributi. Įžanga pro šalines duris DYKAI. Po prakalbų bus pasižmonėjimas.

Kviečia SLA 135 Kuopos Valdyba.

Kenosha, Wis.

Pakvietimas į SLA 10-tos Apskrities Suvažiavimą

Nors mes negalime daug pasgirti su savo SLA 10-tos apskrities veikla, bet visgi yra geriau turėti apskritį ir suvažiavimus, kad ir nedidelius, nes geriau yra veikti mažiau, negu nieko. Mažuose susirinkimuose irgi yra apkalbama ir apsvarstoma musų organizacijos ir lietuvybės reikalai.

Todėl šiuo kartu SLA 212 kuopos vardu kviečiu kuopų delegatus į SLA 10-tos apskrities suvažiavimą, kuris įvyks **lapkričio mėn. 3 dieną, 1 valandą popietų, pas SLA 212 kuopos finansų sekretorę Amelia ir Walter Glemboski (Bagdoniutę), 4203 Wilson Road.** Vieta randasi vakariname miesto krašte.

J. Kasputis.

Sveikatos Skyrius

Šį skyrių, pašvęstą Susivienijimo Lietuvių Amerikoje narių sveikatos reikal' veda DR. S. BIEŽIS, vyriausias SLA daktaras-kvotėjas.

Rašo DR. S. BIEŽIS

Visiems Reikia Gyvybę Apdrausti

(Tęsinys)

Dabar pažiurėkime kasgi ta organizacija — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje tikrai yra.

SLA jau yra pasekmingai išgyvavęs 70 metų. Per visą savo pasekmingą gyvavimą, gerus ir blogus metus, išmokėjo iki cento, teisėtas apdraudas ir pašalpas viso suviršum 5,000,000 dolerių. SLA apdraudžia gyvybę nuo 100 iki 10,000 dolerių ir ligoje pašalpos nuo 9 iki 75 dolerių į savaitę. SLA turi suviršum 350 kuopų, veik visose didesnėse lietuvių kolonijose. SLA leidžia savaittinį organą vardu "Tėvynė", kurią kiekvienas narys gauna nemokamai, šelpia paskolomis studentus einančius aukštuosius mokslus, šelpia našles ir našlaičius atsidurusius sunkioj padėty ir taipgi teikia paskolas ant certifikatų, aukoja nemažas sumas pinigų labdaringiems tikslams. Taipgi ligos atsitikime kiekvieną narį-ligonį kuopos nariai aplanko suteikiant paguodos ir patarnavimo, kokio reikia sulig galimumų. Kuopos neretai iš savęs teikia našlėms pagalbą. Pavyzdžiui neseniai Chicagoje mirė vienas senas narys palikdamas biedną našlę, kuriai jos kuopa iš savo iždo ir narės paskirai nuo savęs paaukodamos, sušelpė tą našlę. Panašių atsitikimų esti neretenybė.

SLA tautiškoje veikloje, plačia prasme to žodžio, sau lygios organizacijos kad ir artimai visai neturi. Negalima rasti nė vieną didesnę tautiško sąjudžio, ar tai butų išlaikymas lietuvybės čia, ar kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, kame Susivienijimas neimtų aktyvės akcijos ir dažnai pats paimdamas iniciatyvą bei vadovybę. Paimkime kad ir ALT, kurios trys iš keturių Egzekiutyvio Komiteto yra veiklus ir seni SLA nariai, stovį viršunėse musų visų akcijoje iškovoti musų tėvynei, Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę. SLA, čia noriu pabrėžtinai ir viešai pareikšti, kiekviename savo seime yra aukojęs stambias pinigų sumas, kurioms iki šiol niekas bepajėgė priligti. Ogi atskiros kuopos ir pavieniai SLA nariai kiek aukojo ir kiek savo triusu prisidėjo, dar niekas nėra tiksliai apskaičiavęs. Ateityje, tikiu, balansą suvesime. O kovą, žiaurią kovą mes visi privalome vesti išlaisvinti Lietuvą. Šioje garbingoje kovoje SLA visada bus pirmose eilėse, nešdamas Lietuvos trispalvę vėliavą į Gedimino pilį, Vilniuje.

Pastarajam karui einant prie pabaigos, SLA pirmutinis susirupino, kas ištiks tremtinius, kurie atsidurė be duonos kąsnio, be savo namų, be tėviškės, be savo gražios valstybės, Lietuvos. SLA buvo pirmutinė didžiulė, patrijotinė organizacija, kuri savo lėšomis įkurė Tremtinių Komisiją ir tremtiniams pagalbą teikti štabą, kurio pastangomis, dar prieš taip vadinamą DP biliaus įsigaliojimą, kad ir netiesioginiai daug musų brolių ir seserų tremtinių rado galimybių atvykti į šią musų gražią šalį, pastangomis musų didžiulės, patrijotinės organizacijos, SLA.

Neturėdamas šiuo metu nė mažiausios progos plačiau įsigilinti į SLA patrijotinius nuopelnus per jo gyvavimo 70 metų, sutraukoje teisingai ir teisėtai SLA šiuo kaoso laikotarpiu yra pilnai užsipelnęs ir tolygiai prilygst — Laisvaja Lietuva Amerikoje.

Aplankius Susivienijimo Veteranus Joną Žemantauską ir Joną Tareilą

Rugsėjo 21 dieną nuvažiavau paviešėti pas savo sunų Albertą į Watertown, Conn. Čia viešėdamas sumaniau pašaukti telefonu Jokubą Trečioką, gyvenantį Oakville, Conn. Atsiliepė ponia Trečiokienė, kuri pareiškė, kad šiandien Jokubas labai užimtas, jo nėra namie.

Sekmadienį 11 valandą pašaukiau Antaną Orantą, gera sandarietį ir SLA veikėją, ir pasakiau, kad norėčiau aplankyti **Joną Žemantauską,** kuris, kaip man teko girdėti, sunkiai serga. Sutarėm susitikti 2 valandą tam tikroje vietoje, ir iš ten važiavom aplankyti ligonį.

Pribuvus į ponų Žemantauskų namus, Joną radau sėdintį prie stalo, bet greitai jis nuėjo į lovą. Praleidom apie valandą laiko su juo besikalbėdami apie praeities veikimą SLA prieš 50 metų, nes Jonas Žemantauskas buvo Susivienijimo centriniu sekretorium, o aš Susivienijimo 43 kuopoj ėjau finansų sekretoriaus pareigas. Jonas rimtai serga, nes nelaboji liga jį kankina jau antri metai, ką jis pats patvirtino, tai buvo labai patenkintas, kad aš jį aplankiau, ir prieš išeinant išsitarė, kad čia Waterbury buvo Susivienijimo ketvirtosios apskrities piknikas, tai jis visą dieną laukė, kad kas iš artimųjų jį aplankys, bet nieko nesulaukė.

Jonas Žemantauskas jau eina 85 metus, bet gražiai kalba ir pamena savo veiklą jaunose dienose. Taigi arčiau gyvenanti SLA nariai, nepamirškite aplankyti seno Susivienijimo veikėjo, kuris visą gyvenimą dirbo savo brolišką organizacijai ir lietuviams naudingus darbus.

Atsisveikinant su Žemantausku, jis prašė Orantą, kad vežtų mane ir pas **Joną Tareilą,** buvusį Susivienijimo prezidentą tuo laiku, kai jis buvo sekretorium. Nuvažiavom pas kitą "jaunuolį", kuris jau pradėjo 84 metelius. Pribuvus į ponų Tareilų namus, radom jį namie su visa šeima, kur mus gražiai priėmė, tai apie valandą laiko praleidom besikalbėdami įvairiais reikalais. Ponia Tareilienė dar pilna lietuviškos dvasios, svečiam atnešė išsigerti ir lietuviško surio užsikasti. Iš pačios p. Tareilienės teko sužinoti, kad jį jau eina 87 metelius.

Buvo malonu aplankyti senesnės kartos veikėjus, ypač Joną, kuris atrodo gana gerai, nors jau "suponėjo" ir pradeda vaikščioti su bazdele pasiremdamas.

Apleidus Tareilų namus, susitarėm važiuoti pas J. Trečioką, na ir už keletos minučių buvom Oakville pas Trečiokus. Įėję vidun, pradėjom klausinėti apie Kaliforniją, nes p. Trečiokas tik prieš keletą savaičių sugrįžo iš atostogų, kurias praleido Kalifornijoje. Beklausant kelionės įspudžių, mus pavaišino skaniu vynu, parvežtu iš Kalifornijos.

Vėliau pasikalbėjom apie Susivienijimo ir Sandaros reikalus. Besikalbant visai nepajutom, kaip laikas prabėgo, aš pradėjau savo gera automobilio vairuotoją prašyti, kad vežtų į namus.

Ačiu Antanui už sugaištą laiką, nes man buvo malonu aplankyti visus senosios kartos veikėjus ir Susivienijimo veteranus.

K. Jurgeliunas,
Brockton, Mass.

Hartford, Conn.

SLA 124 KUOPOS

mėnesinis susirinkimas įvyks šių metų spalio mėn. 13 dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių Klube.

Bus renkami delegatai į S. L. A. 4-tos apskrities suvažiavimą, kuris įvyks New Haven, Conn. Todėl prašau visus kuopos narius atsilankyti į susirinkimą ir pagelbėti valdybai.

J. Dickens,
SLA 124 kuopos fin. sekr.

Susivienijimo Kuopų ir Apskričių PARENGIMAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ketvirtosios apskrities metinis suvažiavimas šaukiamas šių metų spalio 27 dieną, Lietuvių Klubo Salėje, 243 Front Street, New Haven, Conn. Prasidės 10:30 valandą ryte. Apskrities sekretorius prašo prie apskrities priklausančias kuopas išrinkti delegatus ir prisiųsti suvažiaviman paminėtu laiku, nes yra svarbių organizacijos reikalų aptarimui.

—o—

Pittston, Pa. — Susivienijimo 7 kuopa rengia vakarienę su šokiais šių metų spalių mėn. 19 dieną, Klubo Salėje, 91 North Main Street. Rengėjai prašo narius ir ne narius iš anksto įsigyti bilietus ir dalyvauti vakarienėje, pasišokti ir linksmai praleisti vakarą. Patenkinkite rengėjų prašymą ir iš anksto ruoškitės vakarienei, o atėjus spalių 19 dienai, joje dalyvaukite.

—o—

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje antrosios apskrities metinis kuopų atstovų suvažiavimas šaukiamas šių metų lapkričio mėn. 3 dieną, 1 valandą po pietų, DLK Vytauto Klubo svetainėje, 447 Central Street, Lowell, Mass. Apskrities pareigunai prašo kuopas išrinkti atitinkamą skaičių delegatų ir prisiųsti suvažiaviman, tad patenkinkite pareigunų prašymą ir rugsėjo mėnesio susirinkimuose išrinkite delegatus.

—o—

Susivienijimo Lietuvių Amerikoj dešimtoji apskritis šaukia metinį suvažiavimą šių metų lapkričio mėn. 3 dieną, 1 valandą po pietų, prie Susivienijimo 212 kuopos finansų sekretoriaus A. Glemboskio, 4203 Wilson Road, Kenosha, Wis. Apskrities sekretorius M. Kasparaitis prašo visas apskrities ribose gyvuojančias ir prie apskrities priklausančias kuopas išrinkti delegatus ir juos įpareigoti dalyvaut suvažiavime, nes bus aptariami svarbus organizacijos reikalai.

A. Grigaitis

DAR ŠIS TAS APIE GEN. VITKAUSKĄ

Š. m. sausio 2 dieną "Vienybėj" V. Meškauskas bandė aiškinti, kokiais sumetimais prezidentas Smetona paskyrė gen. Vitkauską kariuomenės vadu vieton gen. Raštikio, nors Vitkauskas buvo žinomas savo kairiom pažiurom ir jo parsidavimą sovietiniam režimui.

Bolševikams okupavus Lietuvą gen. Vitkauskas pasuko pavėjuj ir nuėjo su okupantu. To nesitikėjau iš Vinco Vitkausko, kurį pažinėjau iš mažų dienų, nes mudu kaimynai. Aš S. kaimo pilietis, o Vincas gretimo Šapkinų kaimo (Vilkaviškio apskrities). Drįstu apie savo kaimyną Vincą (generolą) ir aplamai apie Vitkauskus šį tą prisiminti. Jo tėvas buvęs Pennvylvanijos kasyklų maineris, susitaupęs pinigų, grįžo Lietuvon ir Šapkinų kaime, Lankeliškių bažnytkaimio Raudonkalnio papėdėj, Širvintos pakrantėj prie gyvo vieškelio pirko apie 10 ha. žemės sklypą, pasistatė triobas, ypač gan didelį, erdvų gyv. namą ir pradėjo ukininkauti.

Veik visą laiką laikydavo smulkių prekių krautuvę, protarpiais alinę-traktiernę. Prieš Pirmąjį Didįjį karą jo name tilpo "monopolis" — valst. gegtinės parduotuvė, ten pat gyveno ir monopolčikas.

Senis Vitkauskas (Vinco tėvas) buvo kuklus, tylus, darbštus, protingas, visų kas jį pažinojo, gerbiamas žmogus. Senoji Vitkauskienė religinga moteris ir savo vaikus auklėjo, kad jie nenutoltų nuo bažnyčios.

Jų šeimą sudarė sunai — Jonas, vėliau ukio paveldėtojas, antras Vincas ir trečias jauniausias Juozas; dukterys dvi— viena iš jų dar jauna mirė džiova, antra išėjo į marčias.

Su Vincu kartu lankėm Lankeliškių pradinę mokyklą. Vincas buvo gabus vaikas, ypač pasižymėjo savo akrobatiniais triukais. Vėliau tėvai Vincą išvežė Marijampolėn toliau mokytis, kad neapsunkinus ukį, Vincas nestojo gimnazijon, bet rengėsi brandos atestatui privačiai. Visą užlaikymą tėvai pristatydavo iš ukio — natura. Nepasisekus Marijampolėje gauti atestatą, Vincas 1914 m. jį gavo Orlo gimnazijoj, išlaikydamas brandos atestatui įsigyti reikalinkus egzaminus. Tais pačiais metais įstojo Maskvos universitetan matematikos skyriun. Vėliau buvo mobilizuotas ir baigęs karo mokyklą, tapo karininku. Vincas budu buvo panašus savo tėvui — tylus, savyje užsidaręs, gabus, turįs palinkimą poezijai bei tapybai. Besimokant Marijampolėj be jo neapsieidavo lietuviškas vaidinimas. Jis ir dekoracijas nupiešdavo ir butaforijos kas reikalinga pariuošdavo ir scenoj buvo matyti visur lietuviškame darbe. Politinių savo pažiurų jisai nereikšdavo. Rodės, kiek liberalas. Vėliau, aš jį skaitydavau dešiniojo liaudininkų sparno žmogum.

Atostogų metu šventadieniais jisai nepraleisdavo pamaldų, kaip ir prideda padoriam katalikui ir parapijiečiui. Velykų šventėse neretai talkininkaudavo vargonininkui, zakristijonui papuošti koplyčią Kristaus karstui. Vinco brolis, Juozas, prieš Pirmąjį Didįjį karą pradėjo lankyti Vilkaviškio gimnaziją. Juozelis, taip jį visi vadindavo, buvo linksmo, lipšnaus, atviro budo jaunuolis. Jį visi mylėjo. Karui prasidėjus kartu su gimnazija pasitraukė Rusijon, kur tęsė toliau gimnazijos kursą.

1918 metais vasaros metu užėjau lietuvių komisarijatan dėl sutvarkymo Lietuvon grįžimo dokumentų. Tuo metu Maskvoj buvo formuojamas pirmas lietuvių transportas Lietuvon. Įeinu komisarijatan, kurio viršininku buvo Kapsukas ir ką sutinku: Vitkauskų Juzelį. Abu apsidžiaugėm netikėtu susitikimu. Kiek nustebau pamatęs jį kariškio rubuose — raudonosios armijos uniformoj. Po pirmų įprastų ilgo nesimatymo sentimentų, pasakiau, jog grįžtu Lietuvon ir užkalbinau ir Juozą grįžti kartu Lankeliškuosna, mano Juozelis tik nusišypsojo, duodamas suprasti, jog jo vieta čia, o ne kur kitur. O Dr. B., komisariato sekretorius, kurs čia pat už stalo sėdėjo, sako: "Važiuok, važiuok, vokiečiai čiuptels į darbus arba į kariuomenę".

"Kas ten manęs laukia, nežinau, bet vieną žinau, kad mes ten reikalingi, o čia, kištis į rusų burbuliuojančią košę mums lietuviams nėra prasmės", — atsakiau. Dr. B. ir Vitkauskų Juozas pašiepiančiai pasmerkė mano pasakymą. Gavęs neigiamą atsakymą į mano pasiulymą grįžti pas savuosius, savo kaimyno paprašiau parašyti tėvams laišką, kurį pažadėjau parvežti. Vėliau su raudonaja armija jis atsidurė Lietuvoj ir kariavo prieš musų savanorius, buvo Panevėžio karo komendantas.

Vitkauskų Juozas komunizmo suviliotas, pamatęs jo tikrenybę, išsigando ir nutarė grįžti pas savuosius, kad atitaisius savo klaidą. Ir nepriklausomybės laikais budavo atsitikimų, ypač akademinio jaunimo tarpe, kai jaunuoliai nuo Šalkausko risdavoji iki Markso, o vėliau žiurėk, vėl atgal, kol nenusistovėdavo pastovi jaunuolio pasauliažiura.

Pulk. Petruičio pasakojimu Juozas Vitkauskų perėjo frontą jo bare ir buvo nusiųstas štaban. Žinoma, štabui buvo žinoma, jog jis komunistas ir buvęs Panevėžio karo komendantas.

M. Krupavičius savo atsiminimuos sako, jog J. Vitkauskas buvo sušaudytas karo lauko sprendimu. Pulk. Petruičio žodžiais tariant buvo paprasčiau — perbėgėlis be teismo buvo nuvestas už triobų ir nušautas. Panašiai buvo pasielgta ir su begrįžtančiais į Lietuvą — Smolskiu, Regašium, Valiuku. Pastarųjų dviejų nepažinojau, bet dėl Smalskio — (socialdemokratas), Vakarų Europos kulturos žmogus, sakyčiau komunizmo Rusijoj sukelti žiaurumai buvo svetimi ir jisai nutarė grįžti gimtinėn.

Tai buvo laikai, kada lietuvių tauta grumėsi su priešais žutbutinėj kovoj dėl savo laisvės. Tokiu metu kartais atsitinka, jog nesilaikoma rašytų įstatymų. Taip elgėsi priešas, tuo pačiu ir jam buvo atsakoma.

Vitkauskų Juozo kunas buvo parvežtas gimtinėn ir palaidotas su bažnytinėm apeigom Lankeliškių kapuose. Vincas, jo brolis (vėliau kalbamas generolas) ant brolio antkapio parašė eiles, iš kurių atminty beliko tik šie žodžiai: "Žuvo už tėvynę, begrįždamas pas savuosius".

M. Krupavičius savo atsiminimuos piktinasi, kaip Lankeliškių klebonas leido tokį eilėraštį ant antkapio.

Vitkauskams rodėsi, jog jų Juozelis žuvo nekaltai, ypač tai atjautė brolis Vincas. O Lankeliškiečiai — atleido šiam jaunuoliui jo paklydimą. Taip ir mes turėsim daugeliui atleisti jų kaltes grįžę laisvon Lietuvon.

Vincas (generolas) neužmiršo brolio nužudymo ir ta likusi širdy nuosėda gal kiek prisidėjo prie pastumėjimo link okupantų, rusų bolševikų, pas kuriuos nužudytasis buvo iškilęs iki komisaro.

Kartą, atvykus Kaunan einu Laisvės Alėja senamiesčio link. Štai sutinku savo pažįstamą, kurs taip pat tik šiandien iš provincijos. Po pasisveikinimo abu pakėlėm galvas į dangų ir pažiurėję į saulutę, tarėm: "Laikas pietauti". Ir instinktyviai pasukom į Božegraiką. Ten už stalo radom mano pažįstamo prietelį N. pulko kapitoną. Nutarėm kartu sotintis. Į mano pažįstamo šabloninį klausimą: "Kas naujo?"

Turim naują pulko vadą — buvo kapitono atsakymas, ir paminėjo jo pavardę— Vitkauškas.

Mano kaimynas — pagalvojau. Na, kaip naujas vadas — pasi.domavo mano pažįstamas. "Tai žinote, labai smulkmeniškas tarnyboj ir neapsiriksiu — karieristas", paaiškino kapitonas. Kad Vitkauskų Vincas galėjo tapti smulkmeniškas tarnyboj, sutikau, nes jis darbe budavo kruopštus, tokie žmonės dažnai senstant tampa formalistais, pedantais. Bet antras apibudinimas — karieristas man buvo netikėtas. Aš nutylėjau, bet galvon įsidėjau.

Okupavus Lietuvą rusai gen. V. Vitkauską paskyrė taip vadinamo teritorinio korpo vadu. Tikrumoj korpo šeimininku buvo jo padėjėjas rusas, gen. Vinogradavas. Vitkauskas buvo tik iškaba lietuviško korpo.

1941 m. dalis korpo vasaros pratimams buvo patalpinta buv. Verėnos paligonan. Korpo štabas įsikurė buv. Dainavos Sanatorijos patalpose. Šioms patalpoms elektros šviesą korpas norėjo gauti iš musų įstaigos. Tuo reikalu musų raštinėn buvo užėjęs net pats gen. Vitkauskas. Nors jisai gerai žinojo, jog čia pat po tuo pačiu stogu gyvenu aš, bet manęs neaplankė.

Kiek vėliau teko pora kartų susitikti su savo kaimynu, gen. Vitkausku, veik akis į akį. Aš pirmas jį pasveikinau, bet gen. Vitkauskas nudavė it mano pasveikinimas jo neliečia. Tiesa abu kartu jisai buvo su gen. Vinogradava, kuriam aš buvau atestuotas kaip Smetonos režimo tarnautojas. Ne vienas bolševikmečiu pakilęs į aukštus pareigunus, kad nesusitepus savęs prieš okupantą, vengdavo savo pažįstamų, draugų, buv. Nepr. Lietuvos tarnautojų.

Kartu ir gėda man pasidarė dėl mano kaimyno Vitkauskų Vinco. Tuomet prisiminiau N. pulko kapitono Vitkausko apibudinimą — karjieristas.

Netikiu, kad jisai komunistu budu virtęs. Jisai, manau, norėjo prisitaikinti prie naujų bosų, gal pradėjo svajoti apie maršalo lazdelę, o gal praktiškais sumetimais — bijojo netekti generoliškos tarnybos ir atsidurti kur nors Sibire kaip kad atsitiko su daugeliu musų karininkų, kurie, mylėdami tėvynę, nenorėjo nusilenkti atėjunui maskoliui.

Panašių gen. Vitkauskui tipų, kurie nusilenkė atėjunams, turėjom ir daugiau. Visur rasime žmonių, kuriems tėvynė yra tiek brangi, kiek jie joje gali kurti savo gerbuvį. Nėra ko stebėtis, tai kasdieninis žmonių gyvenime reiškinys. Tik gaila, tarp jų buvo ne eiliniai žmonės, bet musų tautos elitas. Gen. Raštinis savo atsiminimuose sako, jog gen. Vitkausko anketoj buvo pažymėta: "Kandidatas į komunistų partiją", o kitų anketose mes radom: "Esu, buvau ir busiu komunistas".

Vienam iš pirmųjų Verėnos paligone 1941 m. pavasarį dalinių — ryšių kuopon atvyksta inspekcijai gen. K., ruso karininko lydimas. Pataikaudamas rusui su kuopos kariais kalbasi tik rusiškai, nepratardamas lietuviškai nei žodžio. Koks galėjo buti pasikalbėjimas, jei kuopoj niekas nesupranta rusiškai. Šios kuopos kariai pakrantėmis atslinkę pas mus, nes viešai užeiti musų įstaigon kareiviams buvo draudžiama, piktinosi tokiu lietuvio karininko elgėsiu, jiems buvo gėda, kad Lietuvos aukštas karys parsiduoda priešui. O šie kaimo vaikai tos nevilties laiku laukė pavyzdžio iš savo vadų, kurie mokė mylėti savo tėvynę, ir reikale net gyvybę paaukoti už jos laisvę, o patys tėvynės pavojaus metu nuleido kardą ir nusilenkė okupantui.

1940 m. birželio 15, įžygiavus bolševikams į Kauną, buvęs Lietuvos karo mokyklos viršininkas, vėliau pulko vadas atsargos pulk. T. prie savo namo Wiliampolėj iškėlė pirmas didžiulę raudoną paklodę.

Vėliau po 3-4 mėn. Brazilkos skurdžiai, kurie laukė bolševikinio komunistinio rojaus, pamatę, kur veda bolševizmas, nakčia grįždami iš karčiamos dainuodavo: "Buvo Smetona, buvo duonos ir smetonos. Nėra Smetonos, nėra duonos, nėra smetonos". Bet it tyčia visa gerkle užtraukdavo eidami pro pulk. T. namą. Tai buvo pašiepimas to, kurs gera. Žinodamas kas bolševizmas, vienas iš pirmųjų jam nusilenkė.

Arba, rodos 1920 ar 21 metais vėlai nakčia eidami su draugu iš kino užsukam miesto sodno restoranan nuraminti troškulį (buvo vasara). Restoranas tuščias, tik prie baro du gėrikai — buv. raitelių pulko vadas surusėjas lietuvis, vėliau pažemintas į apskrities komendantus ir aukštas, stambus, pagyvenęs, inteligentiškos išvaizdos ponas. Abu gerokai nugėrę, sriubčioja alų ir kalbasi rusiškai. Civilis pakėlė bokalą alaus ir taria: "Pulkininke, išgerkim už Lietuvą".

Atsakymas: "Ne, aš negeriu". Vėliau šis pulkininkas supratęs, jog Lietuvoj kuriama ne suriška, bet lietuviška kariuomenė, prisitaikė ir net iškilo iki musų kavalerijos inspektoriaus posto.

O ką bekalbėti apie musų solistą P., pagarbintą tarp tautininkų. Pastarieji jam net dvarą nupirko. Rodės dušia ir kunu buvo tautininkas. Atėjo "draugai" ir musų garsus solistas paėmė po ranka komunistėlį Cvirką.

Tai tik keli pavyzdžiai.

ROMAS KEZYS

LIETUVIŲ SKAUTŲ VEIKLA

SKAUTŲ VADŲ SUVAŽIAVIMAS

Rugsėjo 28-29 dienomis Bostone įvyko Rytinio JAV pakraščio skautų vadų metinis suvažiavimas. Iš Bostono, Brocktono, Worcesterio, Hartfordo, New Britaino, Waterburio ir New Yorko dalyvavo apie 40 atstovų. Pradžioje buvo išklausyta prof. sktn. Ig. Končiaus pašnekėsio apie lietuviškas vertybes. Po pašnekėsio vyko gyvos diskusijos apie tai, kokias vertybes reiktų diegti musų jaunimui. Po to kiekvienos vietovės vadovas davė pranešimus apie vienetų veiklą. Pranešimus vėl sekė diskusijos apie gerus ir blogus reiškinius skautiškame judėjime.

Rajono Vadeiva v. s. A. Matonis davė rajono veiklos apyskaitą. Tarp kitų dalykų jis pažymėjo, kad šiuo metu Rajonui priklauso 71 vilkiukas, 100 skautų, 95 sk. vyčiai, 18 jurų skautų, 6 oro skautai ir 25 skautininkai. Rajonas metų bėgyje surinko apie 800 dol. Džiamborės Fondui; Worcesteryje buvo gražiai pravesta sporto šventė; New Yorko tuntas ir Worcesterio vietininkija turėjo puikias vasaros stovyklas; atskira stovykla buvo surengta vilkiukams.

Gyvas diskusijas iššaukė tautinės stovyklos reikalai, kuri įvyks sekančiais metais paminėti 40 metų lietuviškos skautijos jubiliejų. V. s. A. Matonis painformavo, kad stovykla pramatyta rugpiučio 16-30 dienomis Čikagos apylinkėje. Suvažiavimo dalyviai vieningai pasisakė už tai, kad stovykla įvyktų Niagaros krioklių apylinkėje. Tokiu budu visiems Amerikos ir Kanados vienetams butų lengviau į stovyklą nuvykti.

Atskirame posėdyje vietovių sporto vadovai susitarė dėl sekančių metų sporto šventės. Ji vėl bus pravesta Worcesteryje, birželio mėn. Varžybos bus pravestos dviejose grupėse — iki 16 metų ir virš 16 metų.

Suvažiavimo metu įvyko ir Rajono Vadeivų pasikeitimas. Iki šiol buvęs Vadeiva v. s. A. Matonis iš šių pareigų pasitraukė, o jo vietoje tapo paskirtas ps. A. Benevičius. V. s. A. Matonis susilaukė daug šiltų padėkos žodžių už jo didelį darbą, atliktą šio rajono skautiškumui pakelti.

Vakarienės metu suvažiavimui buvo pristatyta reprezentacinė skiltis, kuri atstovavo Lietuvos Skautų Broliją amerikiečių skautų džiamborėje. Ten pat buvo perskaitytas LSB Vyriausiojo Skautininko įsakymas, kuriuo visi džiamboristai buvo apdovanoti garbės ženklais.

Suvažiavimui pirmininkavo ps. V. Pileika ir ps. P. Molis. Dalyviai reiškia nuoširdžią padėką Bostono skautams ir skautėms, ypatingai "Žalgirio" tunto tuntininkui ps. A. Treiniui už parodytą nuoširdumą ir vaišingumą.

SKAUTŲ VAKARAS

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, spalio 12 dieną, 6 valandą vakare, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, New Yorko skautų tėvų — rėmėjų komitetas rengia vakarą. Programoje— skautų vyčių oktetas, tautinių šokių grupė, piano solo, montažas ir kt. skautiški pasirodymai. Programą ves akt. L. Karmazinas. Po programos — šokiai, grojant R. Butrimo orkestrui. Veiks valgių ir gėrimų bufetas. Šokių metu bus įvairių pamarginimų. Įėjimas — 1 dol., vaikams — 50 centų, uniformuotiems skautams ir skautėms — nemokamai. New Yorko ir apylinkių visuomenė, ypatingai jaunimas, kviečiami atsilankyti.

SKAUTŲ TĖVŲ ŽINIAI

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, spalio 12 d. 9 valandą (tuoj po skautų vakaro programos) apatinėje Apreiškimo par. salėje įvyks metinis New Yorko skautų-skaučių tėvų ir rėmėjų susirinkimas. Visi, suinteresuoti skautų veikla ar jų rėmimu, kviečiami atsilankyti.

Padarykim SLA Kuopų Susirinkimus Įvairesniais ir Gyvesniais

Iki šiol Susivienijimo kuopų susirinkimai daugumoje vienodi ir neįdomūs, gal but dėl to ir neskaitlingi.

Ši problema nėra tik pas mus, bet ir pas kitas Amerikos broliškas organizacijas: Foresters, Eagles, kt. Kad jų nariai skaitlingiau lankytų susirinkimus, jų valdybos rupinasi, kad susirinkimai butų skaitlingesni, šale užkandžių po susirinkimų kuopų viršininkai turi pakvietę garbės svečią, kuris pasako kalbą. Jis gali buti humoristas ar astronomas, bet jis pasako tam susirinkimui paruoštą kalbą 15 minučių, kita tiek pašvenčia paklausimams ir, sakoma, kad susirinkimai buna skaitlingesni.

Susivienijimo kuopose tas buvo sunku įgyvendinti dėl to, kad tokių svečių turėdavo tik didmiesčiai, kaip tai daktarų ir politikų.

Šiandien, kur tik senesnės kartos lietuvių yra, ten randasi ir naujųjų ateivių, gerai išsilavinusių savo profesijose: artisčių ir artistų, rašytojų vyrų ir moterų, politikų, valdininkų, mokytojų ir tt., kurie yra aukšto išsilavinimo žmonės, ir yra musų tarpe.

Daug iš jų dirba dirbtuvėse dėl to, kad svetimoj šaly nėra lengva gauti darbą savo prefisijoj, o gyventi reikia. Bet tas jų vertės nesumažina. Jie turėtų daug ką pasakyti mums tai, ko mes nežinome.

Iš jų mes sužinotume kokią Lietuvą jie paliko, apie jos mokyklas, paštą, geležinkelius, ligonines ir kitas lietuviškas įstaigas, kurių mes nepalikom apleisdami Lietuvą.

Pirmiaus Amerikos lietuvių spaudoje nebuvo girdimas žodis skautas, o šiandien Tėvynėje jiems net skyrius įvestas.

Argi nebutų geral mums sužinoti šį-tą apie skautus. Nekurie iš pažymėtų profesijų žmonės yra drąsus. Vienas buvęs advokatas, dirbdamas sunkų darbą dirbtuvėje, sakoma, nenori nei kalbėti kas jis buvo, bet yra ir atvirų žmonių, kurie nesidrovi pasakyti, kad jis buvo mokytojas, laikraštininkas ar kas kitas.

Na, dabar apie vijų, kuris jau pradėjo judėti. Po vajaus, paprastai, mėgstama daugiausia prirašiusių naujų narių organizatorius vadinti tuzais tokius, kaip Aymanas, Tumavičienė, Dagys ir kiti, kurių gabumą aš galiu pavadinti "giliuku". Artimesnės SLA kuopos galėtų juos pakviesti pas save, gal jie atidengtų paslaptį.

Aš tikiu, kad pajvairinti susirinkimai butų ir įdomesni, ir našesni. Kuopų valdybos susidomėkit. **Vi-s A-is.**

Nauja Įstaiga Siuntiniams į Lietuvą Persiųsti

Šiomis dienomis New Yorke 135 West 14-th Street, tarp 6-tos ir 7-tos Ave. atsidarė nauja įstaiga GENERAL PARCELS and TRAVEL CO., Inc. siuntiniams į Lietuvą ir kitas Sovietų Respublikas persiųsti.

General Parcels and Travel Kompaniją įsteigė jaunas biznierius Leonid Tankel. Jis iki šiol vertėsi filatelija. Naujosios įstaigos prezidentas Mr. Leonid Tankel energingas, jis Amerikoje jau 12 metų ir pasiryžęs siuntinių persiuntimą išvystyti iki tobulumo. Jis sudarė specialę sutartį su Inturist Maskvoje, taip, kad siuntinių pristatymas ir skubus pristatymas garantuotas.

Tos įstaigos naujos patalpos arti visų trijų požeminių traukinių stočių. Jos erdvios, puikiai įtaisytos, kad kiekvienam malonu apsilankyti. Tarnautojai kalba įvairiomis kalbomis. Gauti siuntiniai išsiunčiami laike 48 valandų. Kiekvienas siuntėjas iš firmos gauna JAV-bių pašto pakvitavimą, kuris įrodo, kad siuntinys išsiųstas. Tokį pakvitavimą gauna po kelių dienų siuntinį išsiuntus.

Siuntinių pristatymas garantuotas.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMOS AMERIKOJE

Sekančios radijo stotys duoda naudingų žinių 70 m. SLA Sukaktuvinio Vajaus reikalais. Klausykite nurodytomis valandomis.

BOSTON, MASS. Laisvės Varpas, Vedėjas Petras Viščinis.
47 Banks St., Brockton 18, Mass. Tel. JUniper 6-7209.
WHIL — 1430 k. iš Medford, Mass. ir WORC — 1310 k. iš Worcester, Mass. Sekmadieniais 8 — 8:30 val. ryte.

CHICAGO, ILL. Margutis. Vedėja L. Vanagaitienė.
6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.
WHFC — 1450 k. Dabar turime kasdien radijo programą nuo 9:00 iki 9:45 val. vakaro. Ketvirtadieniais du kartu: nuo 7:00 iki 8:00 ir nuo 9:00 iki 9:45 (visos programos vakarais). O sekmadienį po pietų nuo 1:00 iki 2:15.

CHICAGO, ILL. Radijo Valanda. Vedėja Sophie Barcus.
7159 South Maplewood Ave., Chicago, Ill. HEmlock 4-2413.
WGES — 1390 kilocycles. Pirmadienį iki penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto. Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakare. Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

DETROIT, MICH. Lithuanian Melodies, Ved. Ralph Valatka.
15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich. BRoadway 3-2224
WPAG (Ann Arbor) 1050 k. Sekmadieniais 1:00-1:30 p. p.

NEW YORK — NEW JERSEY. Lietuvos Atsiminimai. Vedėjas Jack Stukas.
1264 White St., Hillside, N. J. Tel. WAverly 6-3325.
WEVD—1330 k. 97-9 meg. Šeštadieniais 4:00-5:00 v. p. p.

PITTSBURGH, PA. Vedėjai Povilas ir Gertruda Dargiai.
2040 Spring Hill Road, Pittsburgh 16, Pa.
WPIT — 730 k. Sekmadieniais 12:30—1:00 val. p. p.

PITTSTON, PA. Lithuanian Melody Hour. Vedėjai J. Maceina ir adv. Thomas F. Mack.
466 Main St., Pittston, Pa.
WPTS — 1540 k. Sekmadieniais 10:30—11:00 ryte.

WILKES BARRE, PA. Vedėjas Adv. J. Verbalis.
500 Bennet Bldg., Wilkes Barre, Pa.
WILK — 980 k. Sekmadieniais 12:05—12:30 val. p. p.

LOS ANGELES, CAL. Lietuviškoji Radijo Programa, Vedėjas Bronius Gediminas. 4023 W. 60th St., Los Angeles 43, Cal. Tel. AXminster 5-2260 KALI 1430 k. Šeštadieniais 12:30 — 1:00 val. po pietų.

Amerikos Lietuvių Veikla

New York, N. Y.

Pasiklausykit Vytauto Bacevičiaus Piano Skambinimo

Lietuvių gabusis pianistas-virtuozas prof. Vytautas Bacevičius, sekmadienį, spalio 13 dieną nuo 8:30 iki 8:55 valandą vakare skambins pianą Municipal Broadcasting stoyje WNYC—FM. Jis išpildys šiuos muzikos kurinius: Polonaice — Chopino, Valse, op. 69, No. 1 — Chopino, Alborada del Gracioso — Ravel.

Todėl spalio 13 dieną, 8:30 valandą vakare atsisukit savo radio ir pasiklausykit gabaus pianisto-virtuozo skambinimo.

Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Amerikos Piliečių Klubui 50 Metų

Beliko vos keleta savaičių iki š. m. spalio mėn. 26 dienos (šeštadienio), kada Brooklyno Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas švenčia savo veiklos 50 metų jubiliejų. Šventės iškilmės ir vaišės įvyks šio klubo nuosavose patalpose, 280 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.

Norintieji dalyvauti šioje šventėje prašome nedelsiant įsigyti bilietus. Bilietų skaičius ribotas ir jau nebedaug jų liko. Galima gauti pas Klubo valdybos narius, Klubo reikalų vedėją V. Mikalauską ir pas platintojus.

Sveikinimus ir biznio skelbimus prašome prisiųst mums ne vėliau š. m. spalio mėn. 8 dienos. Tuojau visa medžiaga bus perduota spausdinimui į Klubo istorijos ir šventės programos knygutę.

Taip pat, š. m. spalio mėn. 20 dieną, 9 valandą ryte, Angelų Karalienės parapijos bažnyčioje, 213 So. 4-th St., Brooklyn, N. Y. bus atlaikytos pamaldos su pritaikytu pamokslu už mirusius klubo narius. Prašome dalyvauti.

Jubiliejaus Rengimo Komisija.

Los Angeles, Calif.

Senatorius William F. Knowland klausėsi lietuviškų dainų, vėl kėlė Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų vadavimo reikalą

Turbut pirmą kartą šv. Kazimiero lietuvių parapijos mišrus choras, vedamas žymiojo lietuvių kompozitoriaus Broniaus Budriuno, turėjo progos pasirodyti tokiems žymiems Amerikos politinio gyvenimo vairuotojams. Choro dainų klausėsi: **senatorius William F. Knowland su žmona** ir kiti republikonų partijos vadai. Be to, tame pačiame susirinkime dalyvavo rinktinių ir įtakingų atstovų iš virš 20 įvairių tautybių, kurių daugelis gal nė kartą nebuvo girdėję lietuviškų dainų. Šį susirinkimą organizavo naujai suburta virš 20 tautybių taryba, kuri angliškai vadinasi — **The Los Angeles County Republican All American Nationality Council.** Šioje taryboje lietuviai yra irgi atstovaujami.

Senatorius sutiktas su didelėmis ovacijomis

Minimas susirinkimas įvyko 1957 metų rugsėjo 23 d., pirmadienį, 8 valandą vakare St. Micholas salėje, kurioj telpa virš 1000 asmenų. Salė buvo pilna, visi nekantriai laukė atvykstant senatoriaus William F. Knowland. Kiek po 8 val. jis pasirodė salėje su žmona ir eile palydovų. Visi dalyviai sukilo ir ilgais plojimais pasitiko šį žymųjį politiką ir pavergtųjų reikalų gynėją. Prieš kalbas buvo trumpa meninė programėlė. Joje pasirodė rusė solistė; po jos sekė meksikiečiai su savo dainomis ir šokiais; programą užbaigė šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras vadovaujamas komp. Broniaus Budriuno. Prasidarius scenai ir pasirodžius chorui, ypač žymiųjų svečių akys sužiuro į jį. Didžiulis choras, moterys apsirengusios spalvingais tautiniais rubais. Ponia L. Zaikienė davė kiek paaiškinimų ir informacijų angliškai apie patį chorą, kompozitorių Bronių Budriuną ir lietuvių dainas, kurias tą vakarą choras išpildė. Choras padainavo porą dainų: Broniaus Budriuno "O, NEMUNE" ir A. Račiuno — "DAINA MYLIMAJAM". Solo partiją A. Račiuno dainoje atliko L. Zaikienė. Pianu chorą palydėjo lietuvaitė Alice Dotts, kuri yra nuolatinė choro akomponistė. Lietuvių dainos, kiek teko vėliau po susirinkimo patirti iš visų žymiųjų svečių, padarė jiems tikrai puikų ir gilų įspudį, ir jie kalbėjo, kad lietuviai, kaipo grupė, daranti geriausią vaizdą iš visų kitų grupių. Čia tikrai šv. Kazimiero parapijos mišrus choras labai daug pasitarnavo lietuvių vardo kėlimui kitaučių tarpe. Kompozitorius Bronius Budriunas ir jo vedamas choras vertas visų lietuvių padėkos ir pagarbos.

Trumpos kalbos

Po meninės programėlės sekė keletas trumpesnių kalbų, gi pagrindinę kalbą pasakė **sen. William F. Knowland.** Jo kalbos pagrindinės mintys: 1. Komunizmo siekiai, kas Kremliuje besėdėtų, buvo ir lieka tie patys — visos žmonijos pavergimas. 2. Netoleruotinas tautinis komunizmas (Tito ir Gamulkos tipo). 3. Informuotina pilniau amerikiečių visuomenė apie komunizmą ir jo pavojų laisvajam pasauliui. 4. Reikalautina, kad Sovietai pasitrauktų iš visų pavergtųjų kraštų Europoje ir butų sudaryta neutraliųjų tautų juosta pradedant Bulgarija ir baigiant Estija šiaurėje (šios neutraliosios valstybės turėtų buti Šveicarijos ar Švedijos tipo).

Senatoriaus pasikalbąjimas su lietuviais

Po susirinkimo senatorius William F. Knowland turėjo trumpą pašnekėsį su eile lietuvių. Senatoriui lietuvių reikalu savo planą raštu įteikė dr. K. Alminas, profesoriaująs Los Angeles Loyolos universitete, ir žodžiu davė paaiškinimų. Ir senatorius W. F. Knowland ir jojo žmona Helen Knowland sveikinosi, kalbėjosi ir fotografavosi su eile lietuvių. Visi lietuviai jiems abiems dėkojo už jųjų didelį palankumą Lietuvos ir lietuvių reikalui.

Prieš susirinkimą buvo atskiras tautybių atstovų susitikimas ir bendri pietųs su senatoriumi Wm. F. Knowland ir žmona. Iš kiekvienos grupės partijos vadovybė buvo pakvietusi po vieną atstovą. Iš lietuvių tarpo buvo pakviestas **Leonardas Valiukas.** Jam teko tikrai didelė garbė, nes buvo pasodintas prie vieno stalo su senatoriumi Wm. Knowland ir žmona. Jis, kaip prasitarė, virš valandos turėjo progos kalbėtis ir su senatoriumi Wm. Knowland ir su jo žmona įvairiausiais klausimais: pradedant Lietuvos reikalais ir baigiant republikonų partijos įvairiais klausimais. Apie savo pašnekėsį su senatoriumi Wm. F. Knowland ir jo žmona jis pats žadėjo parašyti spaudoje.

Šiai naujai organizacijai vadovauja lietuviams gerai pažįstamas **Robert Agnew.** Los Angeles mažumos yra pionieriai šioje srityje. Niekur kitur Amerikoje tokios organizacijos iki šiol nebuvo. Los Angeles tautybių pavyzdžiu pradeda sekti ir kitos vietovės, organizuodamos panašius vienetus.

Bendrame susirinkime su senatoriumi Knowland matėsi visa eilė Los Angeles lietuvių darbuotojų: ALT-bos Los Angeles skyr. pirm. A. Skirius, prof. M. Biržiška, prof. dr. K. Alminas, "Lietuvių Dienų" red. Bern. Brazdžionis, lietuvių republikonų valdybos nariai — C. Lukšis, J. Raibys, T. Vizgirda ir L. Valiukas.

J. M.

Globe Travel Service Prezidentas Išvyko į Maskvą

Šiomis dienomis į Maskvą išvyko Globe Travel Service prezidentas Mr. Maurice Rifkin, Philadelphia, Pa. Jis Maskvoje su Inturistu tarsis dėl siuntinių persiuntimo patobulinimo ir pagreitinimo pristaymo gavėjams Lietuvoje.

Kaip žinoma Globe Travel Service jau veikia virš 25 metus. Šiuo metu Globe Travel Service turi 6 skyrius visoje Amerikoje, kuriuose priimami siuntiniai persiuntimui į Lietuvą ir kitas Sovietų Rusijos Respublikas.

Detroit, Michigan

Išvyka Buvo Sekminga

LSS 116 kuopa rugsėjo 7 dieną suruošė išvyką į Stanley Navicko ukį, kuri visais atžvilgiais buvo sekminga. Svečių ir viešnių suvažiavo gausus burys ir gražioj nuotaikoj linksmai praleido laiką tyrame ore. Išvykos pasisekimui daugiausia pasidarbavo plačiai žinoma Susivienijimo ir visuomenės veikėja B. Keblaitienė, O Balčiunienė, J. Pilka, Strazdas ir kiti. Taipgi aukščiau paminėtos ponios ir kitos iškepė pyragų, kuriais dalyviai užkandžiavo ir gėrėjosi jų skoniu.

Man išvyka labai patiko, nes iš šalies žiurint atrodė, kad tai vienos šeimos nariai suvažiavę praleisti sekmadienio popietį.

Dalyvis.

ĮSPĖJIMAS

Vėl teko pastebėti, kad kaikurios neatsakomingos firmos skelbiasi priimančios dovanų siuntinius persiuntimui į S. S. S. R.

Jaučiame savo pareigą pranešti visiems tokių siuntinių siuntėjams, kad visi taip vadinami agentai ir subagentai uždaryti ir siuntinius dabar galima siųsti tik per oficialiai autorizuotas firmas, kurios turi Inturisto Maskvoje, duotus leidimus.

Apsaugojimui jusų giminių Lietuvoje interesus ir jus pačius nuo perdėto mokėjimo įvairių rušių tarpininkams, pasitikrinkite, kad firma kuria siunčiate jusų

DOVANŲ SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, S. S. S. R.

siunčiate per atsakingą firmą turinčią neabejotiną reputaciją ir kuri turi teisę priimti tokius siuntinius.

Mes esame tame biznyje daugiau dvidešimties penkių metų, kartu patys džiaugiamės dešimtimis tukstančių patenkintų klijentų. Kiekvienas siuntinys, atneštas ar atsiųstas į bet kurią musų įstaigą, kurių sąrašas patiekiamas žemiau, išsiunčiamas

TIESIOG Į S. S. S. R. BE JOKIŲ TARPININKŲ

Tai sutaupo laiką ir pinigus, nepareikalauja jokių ypatingų mokesčių ar pelno.
Galite siųsti naujus daiktus, medžiagas drabužiams, avalynę, odas, maisto produktus, vaistus ir tt.

GLOBE TRAVEL SERVICE
(PARCEL DEPARTMENT)

716 Walnut St. * Philadelphia 6. Pa. LOmbard 3-3455
1991 Broadway * New York 23, N. Y. LYceum 5-0900
4102 Archer Ave. * Chicago, 32, Ill. FRemont 6-6399
6446 Michigan Ave. * Detroit 10, Mich. TAshmore 5-7560
1165 E. 71st St. * Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807
Room 10, Ellis Bldg. 409 East Broadway * So. Boston, Mass. AN. 8-8764

Pati patikimiausia firma siuntiniams persiųsti į SSSR, Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir kitus kraštus yra

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.
Tel. INgersol 7-7272, INgersol 7-6465

Mes nesiulome musų klijantams brangių dovanų. Musų dovana tai pirmos klasės patarnavimas ir skubus siuntinių pristatymas.

Pristatymas garantuojamas gavėjo parašu.
Siuntiniai išsiunčiami skubiai.

PRIEMIMO PUNKTAS
NEW YORK CITY, 78 Second Ave. Tel. ORchard 4-1540

MUSŲ SKYRIAI:
DETROIT 12, Mich., 11601 Jos. Campau Ave. TO. 8-0298
HARTFORD, CONN., 651 Albany Ave. Tel. CHapel 7-5164
LOS ANGELES, CALIF., 121 S. Vermont Ave. DU. 5-6550
PHILADELPHIA 23, PA., 832 North 7th St. WA. 3-1747
CHICAGO, ILLINOIS, 3741 W. 26th St.. Tel. CR. 7-2126
NEWARK, NEW JERSEY, 263 Market St. MA. 2-6937

Brooklyne įstaiga atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val., šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.

JOHN NAGHTEN & CO.
ESTABLISHED 1863 INSURANCE
1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois.

Kas nori skaityti su jokia partija nesurištą laikraštį ir išgirsti objektyvų lietuvišką žodį visais svarbiais klausimais, tas skaito 8-10 puslapių savaitraštį

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" turi daug rimtų bendradarbių visuose kontinentuose ir duoda daug žinių iš lietuviškosios bendruomenės ir visos žmonijos gyvenimo sričių.

PRENUMERATA: metams visur 6 dol., visose Amerikose—5.50, Kanadoje — 5 doleriai. Už laikraštį galima mokėti dalimis—pusmečiais, ketvirtimis ir nuo to kaina nekinta.

NAUJAI ATVYKĘ "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" gauna bargan ligi jie gauna darbą ir užsidirba.

ADRESAS: "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA",
7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q, Canada.

LENGVAS BUDAS IŠMOKT ANGLIŠKAI

Naujas, pagerintas anglų kalbos vadovėlis, su trumpa gramatika, visokių daiktų, užsiėmimų, gyvulių, paukščių, žuvų, vabzdžių ir gėlių pavadinimais. Be to, čia telpa visokie praktiški pasikalbėjimai ieškant darbo, važiuojant geležinkeliu, prie darbo, arba nuėjus pas siuvėją, pas kurpių, pas daktarą, lošiant kortomis, nuėjus krautuvėn ir tt.

Parodyta kaip kiekvienas žodis rašomas lietuviškai ir angliškai, ir kaip jis anglų tariamas. Yra lengvų pasiskaitymų ir viskas paaiškinta lietuviškai.

Kaina 75 Centai. Užsisakant adresuoti:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoj

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnėje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir įdomiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.

NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiems pareikšti savo nuomonę.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoje —$9.00 metams, $5.00 — pusei metų. Kitose valstybėse — $11.00 metams, $5.50 — pusei metų. Chicagoje — $10.00 metams, $5.50 — pusei metų.

NAUJIENAS gausite, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois

SLA Pagalbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Čekiai Išrašyti ir Pasiųsti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Prezidentui ir Iždininkui Pasirašymui Spalio 5 Dieną, 1957 Metų

Išmokėtos pomirtinės

MARĖ RATKEVIČIENĖ, 30 kp., Scranton, Pa., gimus gruodžio 22, 1886 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 1, 1926 m., mirė rugsėjo 12, 1957 m. Velionės dukteriai, Evelyn Ratkevičiutei-Roman, pomirtinės išmokėta ---------- $1,000.00

BRONĖ SINKEVIČIENĖ, 43 kp., So. Boston, Mass., gimus spalio 6, 1902 m., Mečionių kaime, Onuškio valsč., Kaišedorių apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugsėjo 12, 1934 m., mirė rugsėjo 2, 1957 m. Velionės vyrui, Juliui Sinkevičiui, pomirtinės išmokėta ---------- $600.00

MARĖ NORVAINIENĖ, 63 kp., Chicago, Ill., gimus lapkričio 15, 1894 m., Albatų kaime, Vaiguvos par., Šiaulių apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 11, 1915 m., mirė rugsėjo 10, 1957 m. Velionės vaikams: Bernice Norvainis-Pagac, John Norvainis, Jr. ir Mary Norvainis, pomirtinės išmokėta ---------- $600.00

VICTOR PETKUS, 217 kp., Chicago, Ill., gimęs birželio 6, 1891 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario mėn., 1926 m., mirė rugpiučio 3, 1957 m. Velionio žmonai, Barborai Petkus, pomirtinės išmokėta $1,000.00

Viso ---------- $3,200.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso ---- $114,376.15

Išmokėtos ligoje pašalpos

E. WAUCH, 17 kp., Brockton, Mass. Sirgo 1 savaitę ---------- $6.00
J. KLIVIS, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 1 s. ir 5 d. ---------- 11.00
A. GARUCKIS, 50 kp., Binghamton, N. Y. Sirgo 8 s. ---------- 48.00
J. ROSE, 60 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 8 s. ---------- 36.00
P. PAMATAITIS, 75 kp., Los Angeles, Cal. Sirgo 3 s. ir 3 d. ---------- 126.00
O. KARALIUNIENĖ, 168 kp., Stamford, Conn. Sirgo 6 s. ---------- 45.00
C. POZNAŠKY, 194 kp., Roxbury, Mass. Sirgo 6 s. ---------- 37.00
J. KATINIS, 342 kp., Easton, Pa. Sirgo 12 s. ---------- 102.00

Viso ---------- $411.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso ---------- $19,741.94

M. J. VINIKAS,
ŠLA Sekretorius

Naujiena!!!

Pinigai persiunčiami į Sov. Sąjungą, Lietuvą, Latviją, Estiją. Pilnai garantuojame ir oficialiai pristatome per 2 savaites — 100 rublių — $10. Persiuntimas atseina $5. Perlaidos didžiausia suma 50 dol., bet galima užsakyti perlaidų kiek norima.

GRAMERCY
744 Broad Street
Room 925
Newark, New Jersey
Licensed and Bonded by N. J. State Banking Com.

DĖMESIO! DĖMESIO!

NAUJA ĮSTAIGA

SIŲSTI siuntinius į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitas SSSR respublikas.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.
(Licensed by USSR)
135 WEST 14th STREET, Tel. CHelsea 3-2583
(Tarpe 6th ir 7th Ave., NewYork 11, N. Y.
Arti visų požeminių traukinių.)

Firma Sudarė Specialę Sutartį su Inturistu, Maskvoje

Siuntinius galima patiems atnešti asmeniškai, atsiųsti paštu, arba kitu siuntėjui patogiu budu. Klijentai, gyveną už New Yorko ribų ir kurie atsiunčia siuntinius paštu, tuojau (atgal grįžtančiu paštu) gauna tikslų atsiųstų daiktų sąrašą ir pranešimą, kiek persiuntimas kainuoja.

Siuntiniai atydžiai supakuojami ir išsiunčiami laike 48 valandų. Po kelių dienų siuntėjas gauna iš firmos oficialų JAV-bių pašto kvitą, kuris įrodo, kad siuntinys adresatui pasiųstas.

SVARBU! Visos siuntinio išlaidos, įskaitant muitą, apmokama čia, vietoje. Jusų artimieji ir draugai siuntinį dovaną gauna be bet kokio mokesčio.

ŠIUNTINŲ PRISTATYMAS GARANTUOTAS!

Pradžiuginkite Savo Atrimuosius Siuntiniu Kalėdoms!

Musų Šukis: Ypatingas Dėmesis ir Mandagumas su Klijentais. Klijentų Patogumui Musų Įstaigoje Neribotas Pasirinkimas Medžiagų, Odos, Vaikams Daiktų, Skarelių, Šalikų ir Kitokių Daiktų Prieinamomis Kainomis ir Aukščiausios Rušies.

Įstaiga atidaryta kasdien 9-6 val., sekmadieniais nuo 9 iki 4 val.

Informacijų klauskite Tel. CHelsea 3-2583

NEPAMIRŠKITE! Kad siuntinys nueitų prieš Kalėdas, jį reikia pasiųsti laike kelių ateinančių savaičių.

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves. Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. SHALINS IR
J. B. SHALINS
Tel. VIrginia 7-4499

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC